

Karátson Gábor
A CSODÁLATOS
KENYÉRSZAPORÍTÁS

A csodálatos kenyérszaporítás

Onagy Zoltán könyvajánlója

Karátson Gábor
A csodálatos kenyérszaporítás
Kortárs Kiadó, 2014, 520 oldal, 4500 Ft

Ahogy az várható volt, az *Ötvenhatos regény* hatásos és élvezetes szövegmatériája után Karátson Gábor nem keres új megszólalási formát. Marad a trillázó regényforma, az „egy ág, százezer levél”. Az olvasó nem sokáig erőlködik, hogy vezető szálát, pontos irányt találjon, engedi magát görgetni a tíz évvel ezelőtti színes architektúrába. Hagyja, hadd vigye az író. Aki viszi. Hegyen, völgyön, folyón, országhatárokon át. Örül, ha itt-ott személyes ismerősként mozoghat. Igyekszik nem lemaradni, amikor nem ismeri fel azonnal, hogyan függ össze két egymás mellé sodródott novellínó, de nem talál kulcsot azonnal. Minden kiderül. A végén. Felkészül a szőnyegbombázásra, a taposóaknákra, ne érje váratlanul, mint az ötvenhatos regény idején, amikor hat-tíz oldalanként be kellett csuknia a könyvet, hogy rendezze sorait. Most a 21. oldalig kell várni, de pótolja a pótlándót: „Magyarországon tíz-tizenkét évente egyszer minden remény elvész. Meg lehet szokni, mondjuk, ha kellemesnek nem is kellemes.” És az

olvasó számolni kezd, melyik végén vagyunk éppen a tizenkettőnek.

Ugyanott járunk, mint tíz éve – ebben az új tíz évben, amelyet a regény felölel. Kommunikáció és hétköznapok; társadalmi és személyes; helyi, speciális és (távoli) keleti bölcsesség vegyesen. Egyedi és általános, távolságtartás és be nem tartott ajánlott távolság, tér (terek) emberi felhasználása, nagykörök, kiskörök, belső körök. Központban az ezerképpen érzékelhető társadalmi és személyes tér problémája, azok legjellegzetesebb formái. Az írói tér (terek) a maga antropológiai viszonyainak megfelelően. Hol intim, hol szociális, hol egyértelműen lecsupaszított. Ezeket a koncentrikus köröket vágja át Karátson Gábor, lépi át a centrumhatárokat a központból indulva.

Igen, tudom, hogy hetvenkilenc éves, mégsem a minden választ ismerő bölcs Mester beszél, nem is a nyugós, elégedetlen öregember. Egyszerre halljuk a kettőt nyugodt, finom szimbiózisban. Ugyanakkor

az is kiderül, milyen nehéz. Nehéz lehet ma egy ötvenhatos megbélyegzettnek, bebörtönzöttnek, ha szétnéz és látja, amit. Jutott bőven türelem várakozás közben ötvenhétől nyolcvankilencig keleti

„Magyarországon tíz-tizenkét évente egyszer minden remény elvész.”

tankokra, csoda várásra, Ulrik úrra, Laoce Ki hercegére, a Változások könyvére.

Jutott erő a betartott és be nem tartott emberi távok és terek pontos felmérésére, és kerültek bázisok, ahol megszüntethette a védelmi köreit.

Ezt olvassuk, a „végzést”, a Testamentumot – az egyetemes kultúra egyik jellegzetes formájában testet öltő *A csodálatos kenyérszaporításban* –, és követjük, amit a lakásból kinézve figyel: „Az ablakban állok, lenézek a térre. Sötét ruhák, sötétlő nagykabátok, nyilván valami tüntetés készül itt, a Jobbik, a Ha-ha, a Milla, egyre megy; minden hiába volt, az egésznek ma már semmi értelme nincsen.” Igen. Úgy tűnik, nincs.